

Om palestinier varit snapphanar – kampen för ett fritt Skåne och Palestina

Den palestinska befrielsekampen har i stora delar av världen betraktats som en legitim strävan efter självständighet och rättvisa. Många länder, särskilt i Mellanöstern, Afrika och Europa, ser palestiniernas kamp som en nödvändig reaktion på årtionden av ockupation och expropriering av land. För dessa nationer handlar det om en kamp för nationell självbestämmanderätt och rätten att återvända till sitt hemland efter 1948, då staten Israel bildades och den stora fördrivningen av palestinier, *al-Nakba*, inleddes. Samtidigt finns det länder, främst de som är nära allierade med Israel och USA, som ser vissa palestinska grupper som terrorister, med hänvisning till de våldsamma metoder som ibland används, inklusive attacker mot civila mål. Här uppstår en dualitet som präglar många frihetsrörelser genom historien: Vem som betraktas som en frihetskämpe och vem som betraktas som en terrorist bestäms ofta av perspektivet.

För att förstå denna dynamik bättre kan vi dra paralleller till andra historiska motståndsrörelser, såsom snapphanarna i 1600-talets Skåne. Efter freden i Roskilde 1658, när Danmark tvingades avstå Skåne, Blekinge och Halland till Sverige, växte motståndet snabbt bland

Om palestinier varit snapphanar – kampen för ett fritt Skåne och Palestina

lokalbefolkningen, som såg den svenska kronan som en ockupationsmakt. Snapphanarna, dessa gerillakrigare som slogs för att återföra Skåne till Danmark, använde sig av bakhåll, sabotage och plundringar som sina främsta vapen mot de svenska trupperna. För den svenska staten, som försökte konsolidera sitt grepp om de nyligen erövrade områdena, var snapphanarna inte annat än upprorsmän och terrorister.

Precis som den svenska kronan beskrev snapphanarna som laglösa banditer, använder den israeliska staten ofta samma retorik för att beskriva palestinska motståndsgupper. För ockupationsmakten är motståndet ett hot mot stabiliteten och ordningen, och därför blir det nödvändigt att demonisera och kriminalisera de som reser sig mot ockupationen. Den svenska armén svarade med brutala metoder för att krossa snapphanarna — kyrkor plundrades, misstänkta snapphanar avrättades offentligt, och civilbefolkningen bestraffades kollektivt för att avskräcka från fortsatt motstånd. Liknande repressalier har ofta varit fallet i den palestinska kontexten, där Israel genom åren har svarat med militära operationer, blockader och kollektiv bestraffning, särskilt i Gaza.

Men från lokalbefolkningens och deras allierades perspektiv framstår kampen i ett helt annat ljus. Snapphanarna såg sig själva som frihetskämpar, lojala mot Danmark, och deras kamp var djupt rotad i en lokal patriotism och en stark känsla av orättvisa. De fick också stöd från den danska kronan, som försåg dem med vapen och logistiskt stöd, vilket förstärkte deras ställning som nationella hjältar i den danska historieskrivningen. På samma sätt ser många palestinier sin kamp som en legitim strävan efter frihet från ockupation och återvändande till det land de förlorat. De palestinska motståndsgupperna har under årens lopp fått stöd från regionala aktörer, vilket ytterligare understryker deras roll som representanter för en rättmätig nationell sak.

Det som framstår som tydligt i båda fallen är att kampen mellan en ockupationsmakt och en motståndsrörelse inte bara är en fråga om militär makt, utan också om vem som har tolkningsföreträde och makten att definiera motståndets natur. Den svenska staten och Israel har båda försökt att beskriva sina motståndare som kriminella och terrorister, men lokalbefolkningens perspektiv — och ofta även det internationella samfundets — har sett dessa aktörer som hjältar i en rättfärdig kamp för självbestämmande.

Snapphanarna och palestinerna är på så sätt en del av samma historiska mönster: små, underlägsna grupper som med gerillakrig och civil motståndskraft försöker utmana en överlägsen ockupationsmakt. De olika

Om palestinier varit snapphanar – kampen för ett fritt Skåne och Palestina

synsätten på dessa aktörer — frihetskämpar för vissa, terrorister för andra — avslöjar hur makt och historia ofta är tätt sammanflätade. Samtidigt blir det tydligt att trots dessa maktobalanser har motståndsrörelser en kraft och uthållighet som sträcker sig bortom den militära makten. Det är denna uthållighet, i kampen för rättvisa och frihet, som fortsätter att definiera den palestinska kampen, precis som den en gång definierade snapphanarnas.